

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

I. Ioannes Rex Sueciae Catholicae religioni clam addictus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Græcicæ seu Ruthenicæ nomen dederant; sic ut nec Pontifici nec Imperio Romano quidquam amplius iuris in se esse vellet. Ex omni oppidanorum numero quingenti vtriusque sexus & omnium ordinum homines reperi fuerunt, qui inde profugiendo fortunatum potius, quam inter Schismaticos (quibus Lutherani non grauatim se adiungebant) viuendo, animæ iacturam facere maluerunt. Tum quidem antiqua illa Teutonicorum in Liuonia Equitum, Moscouitis antea tam formidabilis generositas plane emarcuerat, alijs Lutheranis, alijs Zuinglianis amplexis, alijs abiecta S. Cruce militiæ illius insigni, vxorem ac liberorum greges secum ducentibus: quæ tam morum dissolutiones quam religionum dissidia Liuoniam miserrimis calamitatibus inuoluerunt. (e) Lagarda suscepta contra Moscouitas expeditione non solum imperus eorum repressit, verum etiam Naruam maritimum emporium ab eis antea occupatum, a pessima hyeme obfessum, & sexaginta machinis verberatum, sex hebdomadarum spacio expugnauit, magnam & fortissimam & prudentis ducis laudem adeptus.

Hic iterum aliud ecce tibi fortunæ ludibrium! Varennius enim ille, cuius ope & commendatione Lagardam emeruisse supra diximus, accusatus quod Scotos milites corrumpere aggressus esset, ut Ericum e custodia liberarent, capitis supplicio non multo post fuit affectus. Habeo penes me exemplum litterarum, à Ioanne Sueco ad Carolū IX. Octob. XIV. Anno M. D. LXVIII. scriptarum, quibus de immani erga se ab Erico concepta prodicione conqueritur. Ea veto sic habet *Basiliius Magnus Moscouia Dux Polonia Regis sororem in matrimonium sibi expetierat: verum illa Ioannem Finlandia Ducem ei prætulerat, quum aliis virtutibus, tum forma commendatione capta. Ioanni enim sedenti summam forma gratiam ac proportionis elegantiam fuisse aiunt, quam tamen instante aut incedente non parum deformabat illud, quod erura breuiuscula haberet. Præter multas animo dotes in Principe requisitas, multarum habebat linguarum notitiam, sic ut cum variarum nationum Legatis sine interprete loqui posset. Repulsam hanc quum Ericus Moscum egre ferre sciret ad gratiam eius inuendam per legatos promissit, se fratris interfecti uxorem unâ cum vtriusque sorore, virgine pulcherrima, ad eum missurum. Ut illa ipsius Ducis, hac filii viginti tum circiter annos nati coniux esset. Nec mora mittitur statim à Mosco in Sueciam Legatio, in qua sexcenti Nobiles*

fuisse dicuntur, qui Sponsam vtramque domum deducerent. Quum vero Ioannis ad huc viui coniugem Ericus tradere non posset, pro ea Gustauum viduam, atate ad huc forma florentem (ut qua trigessimum quintum atatis annum vix expleuerat, unâ cum duabus sororibus offert. Omnibus iam fere ad profectiuem in occulto preparatis, femina de iis qua clam ipse rex constituerat, monentur. Tam tristi nuncio percussa misera, cum Magno Duce agunt, eiusque opem implorant: & petitio ab Erico comearu, nauigio quasi animi gratia expaciatura vrbe exeunt: quumque aliquot passus processissent, à Magno, qui cum trecentis equitibus eas de compaço expectarat, excepta, magna celeritate ad Ioannem Finlandia Ducem deducuntur. Rumor tum percubuit, Ericum spe sua frustratū ira & in dignatione in desperationem versa, urbē Stocholmiam incendere, & collectis rebus preciosioribus in Moscouiam transfugere decreuisse. Verum enim uero multa eiusmodi sæpe contra Reges ac Principes confingi, & ad conciliandum ipsis odium, ac subditos ad rebellionem excitandos in vulgus spargi solent, vti tum Erico accidit, qui, ut diximus, miserabili morte in carcere fuit extinctus.

QUOMODO IOANNES REX Catholicam religionem in Suecia restaurare conatus sit, eoque defuncto Sigismundus filius regno priuatus.

CAPUT XVI.

ARGUMENTUM.

- I. Ioannes Rex Suecia Catholicæ religioni clam additus.
  - II. Lagardum ad Pontificem mittit.
  - III. Quid eius conatibus obsisterit.
  - IV. Infelix mors Lagardis.
  - V. Ioannis Regis dissimulatio in Lutheranis doctrinis & Catholicis caeremonijs.
  - VI. Eius filius Sigismundus, Rex Suecia, paterno regno spoliatus.
- I. IOANNES III. quam Sueciæ regem factum diximus, quamvis Lutheranâ toleraret, animo tamen Catholicam colebat religionem: in cuius
- e Russiuis Lutheranus Scriptor in Liuonica Historia fuse describit Calamitates Liuonia post Lutheranismum Inuictum,

ius rei signum multa à Possuino colliguntur ab eodem pie facta, & Catholicam fidem sapientia: ut quod sexta cuiusque feria ac statorum dierum ieiunium coluerit, quod Quadragesimale, ut Apostolicam traditionem, obseruauerit; quod S. Eriici & S. Birgitta corpora & ossa thecæ argenteis rursus inclusa, per Catholicos sacerdotes in pristina loca reponi iusserit; quod denique multa alia fecerit quibus animus eius Catholica fide imbutum fuisse, facile probari possit. Ad uxorem eius Catharinam quod attinet, numquam illa a periculis Catholicæ religionis exercitium intermisit, in qua & Sigismundum filium diligenter educauit. Quin etiam, marito nondum ad regium fastigium euecto, proprium sacellum habuit in quo sacrum Catholico ritu peragebatur: ad quod multi quoque incolæ confluere solebant. Missus est eo Annæ Poloniæ reginæ (quæ Catharinæ soror & Stephani Battorij vxor erat) rogatu à Gregorio XIII. PP. Sacerdos quidam singulari doctrina & vitæ integritate præditus, ad Catholicam Ecclesiam restaurandam, & cum rege clam congregatus, etiam atque etiam ab ipso monitus fuit, ut zelo suo moderaretur, nec quam ob causam venisset, statim omnibus aperitur, atque ita ipse sibi in limine aditum obuallaret. Quo tamen eius opera ad eandem rem commodius uti posset, eidem in Stocholmicensi nuper ab se instituto Gymnasio theologiæ professionem demandauit: quo quidē munere ita ille perfunctus est, ut breui non exiguum studiose iuuentutis partem à Lutheranismò abstulerit. Quum vero diutius latere non posset, Catholicum aperte se professus, in templo quod Lutherani antea tenuerant, & frequentes magna omnis ordinis & ætatis accurrente hominum multitudine, conciones habuit, & sacrum Catholico plane ritu celebrauit. Inde nonnulli in spem erecti. Reginam obsecrarunt, ut pro Catholica religionis, qua florentis, regnum etiam totum omni prosperitate floruerit, instauratione apud Regem intercederet. Quin etiam ipsum Regm adierunt, idem petentes verum ille simulate, procrastinare multa impedimenta causari, nec tamen spem omnem præcidere: Regina interim apud maritum vehementer instantem, ut quandoquidem regnum pacate possideret, ac non solum pacem cum vicino Dania rege, verum etiam eam ad rem à fratre suo Polonia rege parata auxilia in propinquo haberet, ut tam iusto subditorum desiderio satisfacere, ac tam sanctum opus, quale est Catholica Ecclesia restauratio, aggredi vellet. Et si enim hæresis omnia longe lateque tenere videbatur, non-

dum tamen Catholica religionis radices ita exstirpata erant, quin viridantes quidam rami ac stolones quotidie progerminarent. In eo sane vehementer cum peccatum fuit, quod accensis tam sancto desiderio hominum animis non statim plures doctrina & integritate præstantes homines eo ablegati sunt, qui bono illi homini in retam ardua auxiliares præberent manus. Neque enim facilius est hæreticum quam infidelem conuertere. Nam ut populi sub imperium redacti facile in officio contineri, subditi vero semel rebellionem moliri difficulter admodum ad obedientiam reduci possunt, ut qui peccati sibi conscij, nec aliorum fidem experiri sibi tutum ducant, nec suæ ipsi fidei idoneos obfides dare queant: eodem modo difficile admodum est obedientiæ iugum ijs rursus imponere, qui semel id abiecerunt, & ab Ecclesiæ gremio sese subdixerunt. Vulgarum est verbum, non esse peius hominum genus, quam apostatarum siue Mamulchorum, quibus Turcarum tyranni vires præcipue innituntur. Sic nullos infestiores hostes habet Ecclesia quam hæreticos, qui vbi semel Ecclesiæ valedixerunt, raro aut numquam ad eam reuertuntur. Deo certe, ut quidam ex Patribus ait, multo minus laboriosum esset (si modo in Deum caderet labor) Mundum fabricari, quam hominem deuium ad Ecclesiam reuocare: quid ibi nihil nisi obedientiam, hic nihil nisi resistentiã & contraditionem se reperiturus.

II. Porro Ioannes Rex quamuis, ut Possuinus contra Chytræum testatur, Catholicæ Ecclesiæ restaurandæ esset cupidus, lente tamen admodum progrediebatur, conatus suos, quantum poterat, occultans. Lagarda ab eo in consilium adhibitus suauis, ut rem cum Romano Pontifice ac Poloniæ rege affine suo commuicaret, interim vero caute omnia ac prudenter ageret, ne immature prolatum consilium disturbaretur, & turbis occasionem daret. Idem Romam proficiscendi negotium in se suscepit, Pontifici regis desiderium aperturus, & de modistantâ rem perficiendi consulturus. Vix vllum aliud impedimentum obstare videbatur, quam bona Ecclesiastica à Nobilitate iam dudum occupata, Episcoporum ac sacerdotum coniugia. Huic quidem posteriori obstaculo illud remedium quaesitum, ut Rex promiserit, secum Pontifici venia miseris illis maritis munia sua quoad viueret, obira liceret, curaturum se ne posthac quisquam admitteretur, qui non fidè daret Romana Ecclesiæ legibus se paritutum. Ad prius quod attinet, idem rex